

VORMSI VALLA 2026. AASTA EELARVEPROJEKTI SELETUSKIRI I LUGEMISEKS

Eelarveprojekti koostamise alused ja esitlusviis

Vormsi valla 2026. aasta eelarve koostamise aluseks on Vormsi valla põhimäärus (sh eelarve ülesehitus ja liigendus vastab Vormsi valla põhimääruse § 60¹), valla arengukava 2022-2030, arengukava tegevuskava 2024-2029 ja eelarvestrateegia 2025-2029 ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus.

Vormsi valla põhimäärus § 62 sätestab tingimused informatsioonile, mis tuleb esitada eelarve eelnõule lisatavas seletuskirjas. Seletuskirjas peavad olema

- 1) selgitused ja põhjendused jooksva aasta ning eelseisva eelarveaasta kohta;
- 2) ülevaade arengukavas ja muudes arengudokumentides kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist eelseisval eelarveaastal ning nende täitmiseks kavandatavatest tegevustest ning selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate andmete oluliste erinevuste kohta;
- 3) ülevaade eelarveaastaks kavandatavatest investeeringutest koos maksumuste ja finantseerimisallikatega, vähemalt alates 10 000 eurost alates;
- 4) vajadusel ülevaade finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise kavas või raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse ajal saneerimiskavas eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tegevuste kohta;
- 5) andmed võetud laenudest ja emiteeritud võlakirjadest tulenevate kohustuste kohta eelseisvate eelarveaastate lõikes ning vallavalitsuse ja valla asutuste oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakooormus eelseisva eelarveaasta lõpuks;
- 6) andmed üleminevate (järgnevatel eelarveaastatel jätkuvate) tegevuste kohta koos kulude üldsumma jaotusega eelarveaastate järgi;
- 7) vallavalitsuse taotletavad personali koosseisud järgmiseks eelarveaastaks;
- 8) muu oluline informatsioon eelarveaasta kohta.

Alates 2019. aastast on Vormsi valla eelarve tekkepõhine. Tekkepõhise arvestusprintsipi kasutamise korral kajastatakse kõiki majandustehinguid nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse. Seega ei sõltu tekkepõhine arvestus laekumistest ja väljamaksetest.

Eelarve struktuur on viieosaline:

1. põhitegevuse tulud;
2. põhitegevuse kulud;
3. investeerimistegevus;
4. finantseerimistegevus;
5. likviidsete varade muutus.

Eelarve struktuuri selline ülesehitus annab võimaluse eristada põhitegevusi investeerimistegevustest ning selgitab põhitegevuse tulude ja kulude vahekorda, investeeringute kogumahtu ja nende tegemise katteallikaid.

Eelarve koostatakse eurodes ning selles sisalduvad kõik planeeritavad tulud ja kulud ühe eelarveaasta kohta. Seletuskirja teksti osas esitatakse andmed peamiselt ümardatult tuhande euro täpsusega. Ümardamine on mõeldud eelarveinfo parema loetavuse ja ülevaallikkuse tagamiseks ning ei mõjuta eelarve põhiarvestust.

Eelarveprojekt läbib volikogus vähemalt kaks lugemist. 2025. aasta sügisel toimusid kohaliku omavalitsuse volikogu valimised ning muutusid nii volikogu kui vallavalitsuse liikmed. Lahkunud vallavalitsus koostas ja esitas 2026. aasta eelarveprojekti eelnõu volikogule esimeseks lugemiseks 2025. aasta detsembri alguseks. Uus vallavalitsus võttis vallavolikogu nõusolekul 2026. aasta alguses eelmise vallavalitsuse esitatud eelarve eelnõu projekti tagasi ning koostas 2026. aasta alguses uue eelnõu. Selle esimene lugemine saab volikogus tõenäoliselt toimuma 2026. aasta veebruaris.

Eelarve esimeseks lugemiseks on 2026. aastaks kavandatud tuludele ja kuludele lisaks esitatud võrreldavad andmed 2025. aasta tõenäoliste ning 2024. aasta tegelike tulude ja kulude kohta. 2025. aasta tõenäoliste kulude prognoos põhineb eelarve täituvuse infol 21.01.26 seisuga ning see ei ole kindlasti veel lõplik kuni aastaaruande auditeerimiseni. Võrreldavate andmete esitamine annab infot planeeritavate põhitegevuse tulude ja kulude muutuse kohta võrreldes eelnevate aastate vastavate kuludega.

Eelarvet mõjutav majanduskeskkond

Eelarveprojekti koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda ja Rahandusministeeriumi 2025. aasta suvist majandusprognoosi. Prognoosi alusel peaks 2026. aastal olema SKP reaalkasv 2,5%, SKP nominaalkasv 5,7%, keskmise palga nominaalkasv 5,2%, keskmine palk 2201 eurot ning tarbijahinnaindeksi kasv 3,5%.

Statistikaameti andmetel oli keskmine brutokuupalk Eestis 2025. aasta III kvartalis 2075 eurot ja muutus eelmise aasta sama ajaga võrreldes 5,9%. Brutokuupalga mediaan, millest pooled töötajad teenivad vähem ja pooled rohkem, oli 1722 eurot ja kasv 6,3%. Alates 2025. aasta 1. jaanuarist on töötasu alammäär tunnis 5,31 eurot. Töötasu alammäär kuus täistööajaga töötamise korral on 2026. aasta alguses jätkuvalt 886 eurot.

2026. aasta maksumäärad palgatulult on kinnipidamisele kuuluv tulumaks 22%, sotsiaalmaks 33%, töötuskindlustusmaks töötajale 1,6% ja tööandjale 0,8% ning kogumispensioni makse 2%, 4% või 6%.

Alates 2026. aastast kaotati Eestis maksuvaba tulu astmelisus ehk nn maksuküür. Kehtestati üldine maksuvaba tulu 700 eurot kuus ehk kuni 8400 eurot aastas. Erisus võrreldes varasemate aastatega on see, et üldine maksuvaba tulu ei vähene sissetuleku suurenedes ehk olenemata sissetuleku suurusest on maksuvaba tulu ikka aastas maksimaalselt 8400 eurot aastas.

Vanaduspensioniiikka jõudnud inimese maksuvaba tulu on sarnaselt 2025. aastale jätkuvalt 776 eurot kuus ja 9312 eurot aastas.

Maksuküüru kaotamise mõjul hakkab hinnanguliselt 90% töötavatest inimestest saada suuremat netopalka, sest kinnipeetav tulumaksu summa väheneb. Kohaliku omavalitsuse tulused see ei vähenda, sest omavalitsusele laekuv tulumaks arvestatakse tema elanike maksutavalt brutotulult.

2026. aasta algusest muutub kohalike omavalitsuste tulumaksu eraldise määr 11,29 protsendilt 10,64 protsendile residendist füüsilise isiku tuludelt ning 5,5 protsendilt 8,5 protsendile residendist füüsilise isiku riiklikult pensionilt.

Valla peamise tuluallika, tulumaksu prognoosi aluseks on valla maksumaksjate ja pensionäride arv ning nende keskmine sissetulek. Rahvastiku registri andmetel oli 01.01.26 seisuga Vormsi vallas 452 kodanikku, kellest alla 19 aasta vanuseid oli 46, tööealisi 300 ja üle 64 aasta vanuseid 106. Võrreldes aastaga on valla kodanike arv suurenenud seitsme inimese võrra, sh tööealiste arv ei ole muutunud. Maksu- ja Tolliameti andmetel oli 2025. aastal Vormsi valla keskmine maksumaksjate arv 232 ja nende keskmine sissetulek 2419 eurot kuus ning keskmine pensionitulu saajate arv 118 ja nende keskmine pensioni suurus 901 eurot kuus.

Valla eelarve tulused mõjutavad oluliselt riigi poolt eraldatavad tasandus- ning toetusfondi summad, mis eelarveprojekti esitamise ajal ei ole veel lõplikult kinnitatud. Tasandusfondi eesmärk on eelarveliste võimaluste ühtlustamine ning on kajastatud eelarve esimeseks lugemiseks suuruses 199 140 eurot, vastavalt riigi esitatud esialgsele arvestusele 20.01.2026 seisuga. Toetusfondis sisalduv üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus on kinnitatud ning selles sisalduvad vahendid õpetajate töötasu tõusuks (1820 eurolt 1970 eurole). Teised toetusfondi toetused, sh kohalike teede hoiuks, vaimse tervise edendamiseks, huvihariduseks, suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamiseks, lasteaia õpetajate tööjõukuludeks ning toimetulekutoetuse maksmise hüvitiseks, ei ole eelarveprojekti esitamise ajal veel kinnitatud. Eelnevast lähtudes vajavad nii tasandus kui toetusfondi summad enne eelarve vastuvõtmist kindlasti täpsustamist.

Vormsi valla eelarve mahukaim tegevusvaldkond on haridus, mistõttu selle valdkonna põhitegevuse tulud ja kulud mõjutavad põhitegevuse tulemit enim. Vormsi haridusasutustes käivate laste arv on käesoleval aastal muutunud jätkuvalt veidi negatiivses suunas. 2026. aasta jaanuaris oli laste arv koolis 20 ja lasteaias viis ning see on vähenenud võrreldes eelmise aasta algusega lasteaias ühe lapse võrra. 2026. aasta jaanuari seisuga käib teistest valdadest meie põhikoolis kolm last ning meie lapsi käib teiste valdade põhikoolides kaheksa (eelmise aasta alguses kuus) ja lasteaias üks laps. Lisaks mõjutab hariduse põhitegevuse kulusid meie valla laste arv teiste valdade huvihariduskoolides, mis 2025. aasta lõpu seisuga on kümme.

Sotsiaalvaldkonna kuludes planeeritakse lisaks muude valdkonna tegevuste tarbeks vahendeid väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse tarbeks. 2025. aasta alguses oli vastaval teenusel vaid üks valla kodanik, 2025. aasta lõpus kaks ning eelarves on arvestatud vahendeid nelja inimese väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse tarbeks.

2025. aasta novembris lõpetati valla spordihoone ehitus ning pärast sisustuse soetust võeti uus hoone kasutusse. Spordihoone ülalpidamiseks operaatorit leida ei ole veel õnnestunud. Uue hoone kasutusega seotud prognoositavad kulud (42 000 eurot) on kajastatud sporditegevuse valdkonnas.

2025. aasta oktoobris toimusid kohaliku omavalitsuse volikogu valimised ning uus volikogu alustas tööd 2025. aasta detsembrist. Eelmise volikogu koosseis otsustas, et volikogu liikmetele volikogu töö eest tasu ei maksta. Uus volikogu soovis seda muuta ning alates käesoleva aasta 1. jaanuarist on kehtestatud volikogu tööga seotud ülesannete täitmise eest ja volikogu tööst osavõtu eest erinevad tasud volikogu esimehele, aseesimehele, volikogu liikmetele, alatiste komisjonide esimeestele ja aseesimeestele ning revisjonikomisjoni esimehele. Prognoositav personalikulu sellest on ligikaudu 15 000 eurot aastas.

Tabel 1. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritav koondelarve koos eelnevate aastate võrreldavate näitajatega (eurodes)

tunnus	nimetus	2026 eelarve	2025 prognoos	2024 tegelik	muutuse % 2026 vs 2025	muutus 2026 vs 2025
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU		1 550 380	1 514 019	1 392 014	2,4%	36 361
30	Maksutulud	925 511	876 449	816 616	5,6%	49 062
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	99 916	120 956	100 249	-17,4%	-21 040
3500, 352	Saadavad toetused	524 803	516 464	475 016	1,6%	8 339
3825, 388	Muud tegevustulud	150	150	133	0,0%	0
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU		1 461 628	1 302 956	1 224 585	12,2%	158 672
41, 4500	Antavad toetused tegevuskuludeks	102 628	75 446	70 711	36,0%	27 182
50, 55, 60	Muud tegevuskulud	1 359 000	1 227 510	1 153 874	10,7%	131 490
PÕHITEGEVUSE TULEM		88 752	211 063	167 429	-57,9%	-122 311
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU		-119 115	-411 166	-136 713		
381	Põhivara müük (+)	0	0	35 000		
15	Põhivara soetus (-)	-76 000	-1 395 341	-482 602		
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	9 450	993 759	332 818		
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-38 900	-1 626	-12 774		
655	Finantstulud (+)	500	489	4 120		
650	Finantskulud (-)	-14 165	-8 447	-13 275		
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))		-30 363	-200 103	30 716		
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU		-107 813	230 804	-38 196		
258	Võetavad laenud (+)	54 000	269 000	0		
208	Tagasimakstavad laenud (-)	-161 813	-38 196	-38 196		
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (SUURENEMINE (+) / VÄHENEMINE (-))		-138 176	213 336	-199 528		
sh nõuete ja kohustuste saldode muutus		0	182 635	-192 048		
Likviidsed varad perioodi alguses		337 416	124 080	323 608		
Likviidsed varad perioodi lõpus		199 240	337 416	124 080		

Põhitegevuse tulud

2026. aastaks planeeritavate põhitegevuse tulude kogumahuks on ligikaudu 1,6 miljonit eurot, mis on 36 000 eurot ning 2,4% rohkem võrreldes 2025. aastaga. Kasv tugineb suuresti maksutulude ning eelkõige füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoosile.

2026. aastaks on planeeritud tulumaksu laekumist 867 000 eurot ning maamaksu laekumist 59 000 eurot. Tulumaksu laekumise prognoos lähtub Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi andmetel 2025. aasta detsembrist.

2025. aastast alates on maamaksumäära protsendid Vormsi vallas tõstetud maksimumini võimalikust, ning maamaksu prognoosil on lähtutud Maksu- ja Tolliameti arvestuslikest andmetest seisuga 21.11.2025.

Kaupade ja teenuste müügitulu on eelarveprojekti esimeseks lugemiseks arvestatud 100 000 euro suuruses summas.

Tabel 2. Ülevaade 2026. aastaks planeeritavatest kaupade ja teenuste müügitulust tegevusalade lõikes (eurodes)

tegevusvaldkond	tegevusala	summa	selgitus
Valitsussektor	Üldeelarve	1 635	riigilõivutulud
Majandus	Maakorraldus	441	renditulu maade kasutusse andmisest
	Mineraalse toorme kaevandamine	8 000	kruusa, liiva ja mulla müügitulu
	Side	16 560	tulu mobiilimastide operaatoritelt
Keskkonnakaitse	Jäätmekäitlus	23 843	tulu prügiteenuselt
Elamumajandus	Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine	19 872	üüri ja renditulud munitsipaal ja sotsiaalpindadelt ning kinnisvarainvesteeringutelt
Kultuur ja sport	Sporditegevus	5 000	Tulud spordihoone kasutamisest
	Rahvamaja	11 000	tulud kultuurialastest tegevustest 10 000 eurot ning rahvamaja ruumide kasutamisest 1 000 eurot

Haridus	Alusharidus – Lasteaed	1 143	lapsevanematelt laekuv tulu lasteaia kohamaksu alusel
	Kool vallaeelarvest	1 000	tulu kooliruumide kasutamisest
	Põhi- ja üldkeskharidus üldine	4 176	teistelt valdadelt laekuv põhikooli tulu kolme lapse eest piirmääraga 116 eurot kuus
	Koolitoit	6 500	koolitoidu müügitulu
Sotsiaalne kaitse	Eakate sotsiaalne kaitse	222	tulu sotsiaaltranspordilt
	Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	524	suvised lastehoiu ja lasteaia päevahoiu teenuse tulu
Kaupade ja teenuste müügitulu kokku		99 916	

Eelarveaastaks planeeritavas tulus kaupade ja teenuste müügist sisaldub esmakordselt planeeritud tulu spordihoone kasutamisest (5 000 eurot). Kaupade ja teenuste müügitulust laekuvate tulude maht sarnaneb 2024. aastal tuludega, 2025. aasta laekumine oli mõnevõrra suurem tulenevalt kultuuri valdkonna tulude mahust (35 000 eurot), milles kajastus suvelavastuse korraldamisega kaasnenud piletimüügitulu.

Saadavaid põhitegevuse toetuseid on eelarveprojekti esimeseks lugemiseks lisatud 525 000 euro suuruses summas lähtuvalt teadaolevatest projektitoetustest tegevuskuludeks ning tasandus- ja toetusfondi esialgsetest arvestustest.

Tabel 3. Ülevaade 2026. aastaks planeeritavatest põhitegevuse toetustest tegevusalade lõikes (eurodes)

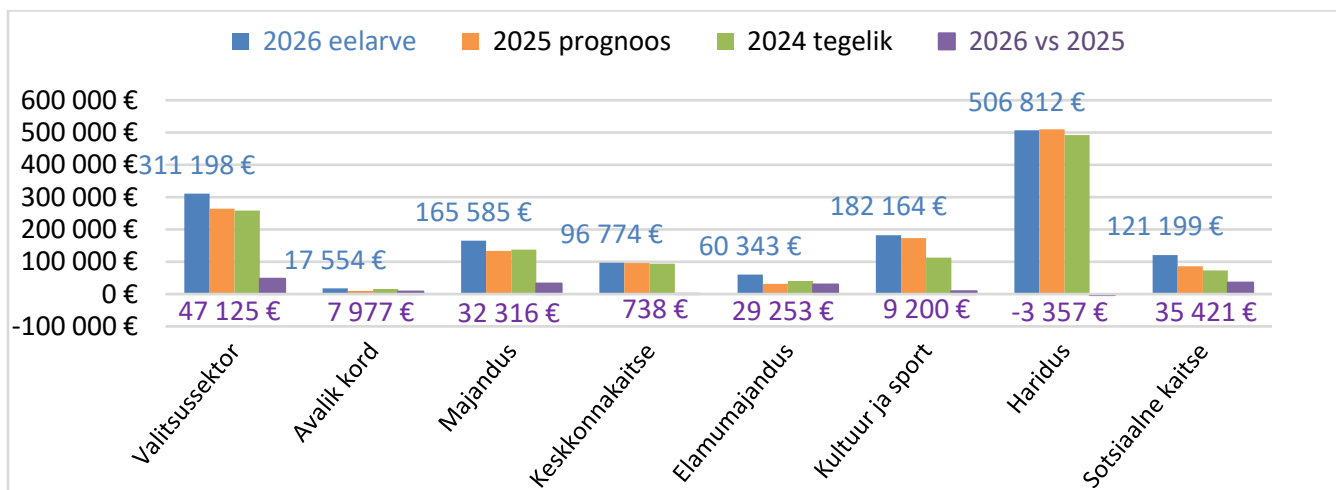
tegevusvaldkond	tegevusala	summa	selgitus
Valitsussektor	Üldeelarve	199 140	tasandusfond
Avalik kord ja julgeolek	Päästeteenused	9 493	toetus Siseministeeriumilt kriisivõimekuse suurendamiseks
Majandus	Maanteetransport	28 415	toetusfond
Kultuur	Raamatukogu	849	riigieelarveline toetus maakonna raamatukogu vahendusel raamatute soetuseks
Haridus	Alusharidus – Lasteaed	537	toetusfond
	Kool riigieelarvest	259 862	toetusfond
		1 500	projektitoetus koolile „sorteerimisjaamade soetamiseks“
	Noorte huviharidus ja huvitegevus	2 409	toetusfond
	Koolitoit	2 975	toetusfond

Sotsiaalne kaitse	Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	574	toetusfond
	Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	17 009	toetusfond 6 168 eurot, projektitoetused "kodud tuleohutuks" 5 000 eurot ja "noorte heaolu spetsialisti töötasuks" 5 841 eurot
	Riiklik toimetulekutoetus	40	toetusfond
	Muu sotsiaalne kaitse	2 000	projektitoetus "tervisepaketi leping saareülikooli toetuseks"
Saadavad tegevustoetused kokku		524 803	

Eelarve esimeseks lugemiseks ei ole eelarveprojekti konservatiivsuse põhimõttel lisatud projektitoetuseid, mille rahastamise otsus puudub. Võrreldes eelmise aastaga suureneb saadavate toetuste maht tegevuskuludeks ligikaudu 48 000 euro võrra ning on tingitud tasandus- ja toetusfondi suurenemisest. Enne teist lugemist vajavad saadavad toetused kindlasti täpsustamist, sh tasandus- ja toetusfondi summade selgumisel.

Põhitegevuse kulud

2026. aastaks planeeritavate põhitegevuse kulude kogumahuks on ligikaudu 1,5 miljonit eurot, mis on 34 000 eurot ning 2% enam võrreldes 2025. aastaga. Valdkondade lõikes on muutused erinevad ning täpsema ülevaate nendest annab joonis 1.

Joonis 1. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritavad põhitegevuse kulud ja nende muutused valdkondade lõikes võrreldes eelmiste aastate näitajatega

Summaarselt suurim (47 000 eurot) põhitegevuse kulude kasv on planeeritud valitsemissektori valdkonnas. Selle suurimad mõjutajad on lisaks reservfondi suurusele (13 000 eurot) ka personali- ja majandamiskulude kasv kokku vallavalitsuses (19 000 eurot) ja volikogus (18 000 eurot). 2026. aastaks on planeeritud esmakordselt vahendeid volikogu töötasuks (15 000 eurot). Täiendavalt on planeeritud uue volikogu majandamiskuludesse vahendeid koolituseks, lähetuseks ja infotehnoloogia kuludeks (kokku 3 000 eurot). Vallavalitsuse personalikulude kasv valitsemissektoris on 9 000 eurot (4%) ning majandamiskulude kasv 10 000 eurot (20%). Vallavalitsuse majandamiskulude suurimad kasvud on planeeritud sõidukite ülalpidamiseks (5 000 eurot) ja koolituskuludeks (3 000 eurot).

Oluline tegevuskulude kasv on planeeritud sotsiaalse kaitse kuludes (35 000 eurot) ning majanduse valdkonnas (32 000 eurot).

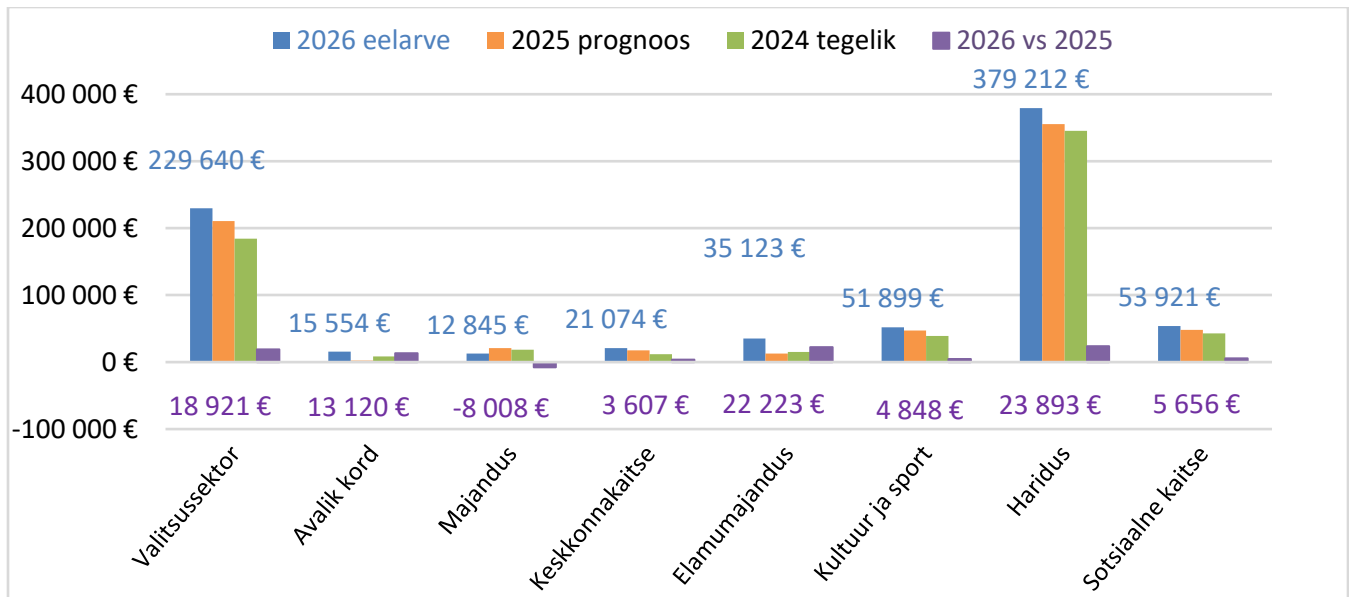
Sotsiaalse kaitse kulude valdkonna kasv on 41% ning seda mõjutab enim eakate teenuste ja toetustega seotud kulude kasv, sh valla rahastusega hooldekodu teenusel olevate isikute arvu suurenemisest lähtuv toetuse kasv (20 000 eurot). Siin planeeritud vahendid katavad nelja isiku aastase toetuse vajaduse hooldekodu teenuseks. Eakatele osutatud teenustega seotud majandamiskulude kasv on 4 000 eurot ja personalikulude kasv 3 000 eurot. Viimase põhjuseks on aasta lõpul osaliselt täitmata olnud ametikoht, mitte tavapärasest suurema palgamäära tõusu planeerimine koduhooldust osutavale töötajale.

Majanduse valdkonna kulude tõusu mõjutavad prognoositavad vahendid üldplaneeringuks 60 000 euro ning uurimis- ja arendustöödeks 10 000 euro suuruses summas. Lisaks kajastub majanduse valdkonna tulude kasvus maanteetranspordi kulude suurendamine 13 000 euro võrra, võrdluses kinnitatud eelarvega 2025. aastal tegelikult kasv puudub. 2026. aasta majanduse valdkonna kulude võrdlemisel eelmise perioodi kuludega tuleb arvestada, et siin kajastati 2025. aasta lõpul ka spordihoone sisustamisega seotud kulud (30 000 eurot), sarnaselt spordihoone ehituskuludele, mis kajastati üldmajandusliku arendustegevusena. 2026. aastal kajastatakse kõik spordihoonega seotud kulud juba sporditegevuse all kultuuri- ja spordi valdkonnas. Lisaks on majanduse valdkonnas varem kajastatud keskkonna- ja planeeringu spetsialisti töötasu, mis 2026. aastast on viidud üle elamumajanduse valdkonda seoses vastava struktuuri muudatusega ning kahe spetsialisti ametikoha ühendamisega. Seeläbi vähenevad majanduse valdkonna kulud 8 000 euro võrra.

Kokku on planeeritav tegevuskulude kasv majanduse valdkonnas 24%.

Põhitegevuskulude vähenemine on eelarve esimeseks lugemiseks planeeritud hariduse valdkonnas (-1%), seda mõjutab enim 2025. aasta projektitoetuste kaasabil tehtud kulude maht (27 000 eurot). Käesolevas eelarveprojektis ei ole lisatud projektitoetuste kulusid, mille rahastamine ei ole kindel.

Planeeritavatest põhitegevuse kuludest moodustavad personalikulud 55%, majandamiskulud 37%, toetused ja eraldised 7% ning reservfond 1%. Suuremate põhitegevuse kululiikide kohta saab planeeritavatest kuludest ülevaate koos muudatustega valdkondade lõikes personalikulude osas jooniselt 2 ning majandamiskulude osas jooniselt 3.

Joonis 2. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritavad personalikulud valdkondade lõikes võrreldes eelmiste aastate näitajatega

Personalikulude planeeritavad muudatused on erinevad ning mõjutatud nii koosseisulistest kui ka võimalikest palgamäärade muudatustest. Üldjuhul on planeeritud töötasu tõusuks 5%, va mõningad erisused. Kooli õpetajate töötasu tõusuks on 8%. Esmakordselt on arvestatud vahendeid ka volikogu töö tasustamiseks.

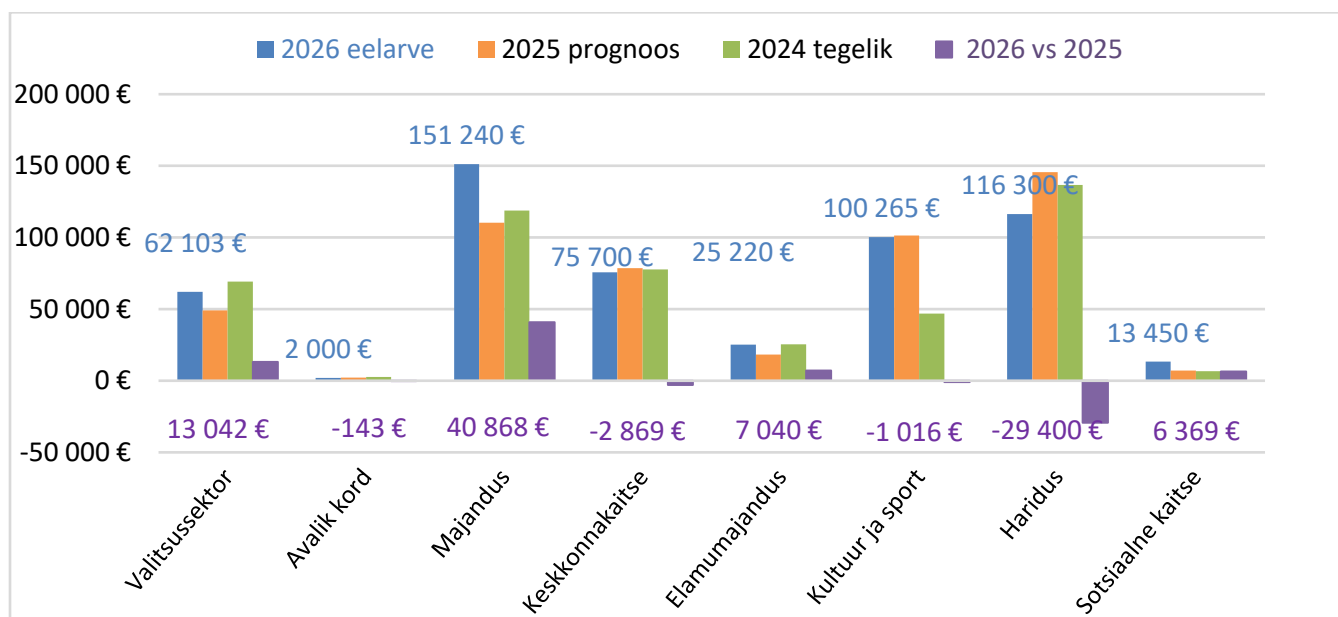
Vallavalitsuse planeeritavad personali koosseisud 2026. aastaks on:

- vallavanem 1,0
- vallasekretär 1,0
- finantsjuht-raamatupidaja 1,0
- majandus- ja haldusspetsialist 1,0
- ehitus-, keskkonna- ja planeeringuspetsialist 1,0
- sotsiaaltöö- ja haridusspetsialist 1,0
- kultuuri- ja kogukonnaspetsialist 1,0
- infojuht 1,0
- halduse ja kriisivalmiduse töötaja 0,5 (alates 03.11.2025, saarevahi 0,5 ülesannete ümberjaotamine ja riikliku kriisivalmiduse tõstmise rahastus)
- hooldustöötaja 0,5
- heakorratöötaja 1,0
- koristaja 1,0

Kooli personali koosseisude ja palgamäärade osas on tehtud mõningaid muudatusi juba 2025. aasta sügisel. Tulenevalt laste arvu vähenemisest lasteaias käesolevas eelarveprojektis personali koosseisu

vähendamiseks veel arvestatud ei ole, vajadusel saab muudatusi selles osas teha edaspidi. 2026. aasta alguses on viie lasteaialapse kohta tööl neli inimest, sh lasteaia õpetajad kokku koormusega 1,1 ning abikasvatajad kokku koormusega 1,6.

2026. aasta eelarvesse plaanitavad majandamiskulud põhinevad suures osas Vormsi valla põhiülesannete täitmiseks ja teenuste korraldamiseks sõlmitud lepingutasudel ning varasemate aastate kogemusel, v.a spordihoone ülalpidamiskulud, mis on prognoositud 2025. aasta detsembrikuu kulude baasil.

Joonis 3. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritavad majandamiskulud valdkondade lõikes võrreldes eelmiste aastate näitajatega

Majandamiskulude mahud suurenevad kokku 34 000 euro võrra, sh suurim kasv on majanduse valdkonnas. Seda mõjutab peamiselt üldplaneeringu kuludeks planeeritud vahendite maht (60 000 eurot). Hariduskulude vähenemine võrreldes 2025. aastaga tuleneb erinevate projektitoetuste (sh kaasava hariduse, omanäolise kooli, hariduskobara ning liikumisõpetuse, loodusainete ja tasemetööde toetuste) kaasabil tehtud kuludest.

Detailne ülevaade planeeritavatest põhitegevuse kuludest tegevusalade ja kululiikide lõikes on esitatud tabelis 4.

1. Valitsussektor (tegevusala algusega 01)

Valitsussektori teenuste alla paigutuvad kulud, mis ei ole tingimata seotud konkreetsete valdkondadega, vaid valla juhtimisega üldisemalt.

Volikogu personalikulud on planeeritud eelarvesse esmakordselt ning nende aluseks on 8. detsembril 2025. aastal vastu võetud määrus nr 1, millega kehtestati erinevad tasude määrad volikogu liikmetele volikogu töös osalemise eest. Volikogu esimehe tasu on igakuine, teised tasud sõltuvad volikogu istungitest osavõtmisest või volikogu komisjonide koosolekute läbiviimisest, mistõttu täpne kulu ei ole prognoositav. Eeldatakse, et eelarveaastal toimub 11 korralist volikogu istungit ja kaks täiendavat istungit ning revisjonikomisjoni koosolekuid viiakse läbi neljal korral ning kahe alalise komisjoni koosolekuid 13 korral (st kokku 26). Volikogu majandamiskuludes on planeeritud vahendeid koolituseks ja lähetuseks ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kuludeks, sh volikogu hääletussüsteemi KOVIS kasutuselevõtmiseks.

Vallavalitsuse eelarves on kõige suurem kulu tööjõukulu. Siin on arvestatud vallavanema, vallasekretäri, finantsjuht-raamatupidaja, majandus- ja haldusspetsialisti, infojuhi ja koristaja töötasudega. Vallavanema töötasu ei ole muudetud, teiste teenistujate töötasu tõusuks on arvestatud vahendeid 5%. Majandamiskuludest on olulisemaks infojagamise seotud kulud: jätkatakse vallalehe väljaandmist, täiendatakse veebilehte ning parendatakse dokumendihaldussüsteemi. Vallavalitsuse majandamiskulude mahud on oluliselt kasvanud sõidukulude ja koolituskulude osas.

Reservfondi vahendeid erakorralisteks kuludeks on arvestatud 13 455 eurot, mis on 1% planeeritavatest personali- ja majandamiskuludest kokku. Vormsi vald on Eesti Linnade ja Valdade Liidu, SA Läänemaa, Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse, MTÜ Kodukant Läänemaa, Läänemaa Rannakalanduse Seltsi, Eesti Saarte Kogu ja Saarte Energiaagentuuri liige ning vahendid nende liikmemaksudeks on arvestatud samuti valitsussektori teenuste alla.

2. Avalik kord ja julgeolek (tegevusala algusega 03)

Avaliku korra tegevusvaldkonnas on prioriteediks kriisivalmiduse parandamine. Personalikulud päästeteenuste tegevusalas on seotud uue ametikohaga, mida toetab osaliselt riiklik kriisivalmiduse tõstmise rahastus. Alates 2025. aasta novembrist on vallavalitsuse koosseisus halduse ja kriisivalmiduse töötaja ametikoht (0,5), varasemalt koosseisus olnud saarevahi (0,5) ülesanded on ümber jaotatud.

3. Majandus (tegevusala algusega 04)

Majanduse valdkonna kuludes kajastatakse kulusid maakorraldusele, mineraalse toorme kaevandamisele, maanteetranspordile, sidele ning üldmajanduslikele arendusprojektidele.

Maakorralduse tegevusala personalikuludesse on arvestatud vahendeid lepingulisteks tasudeks maakorralduslike küsimustega tegelemiseks. Varem selle tegevusala all kajastatud keskkonna- ja planeeringuspetsialisti ametikoha personalikulud siin enam ei kajastata ning vabanenud vahendid on viidud elamumajanduse valdkonna alla. Maakorraldusega seotud majandamiskuludes sisalduvad üldplaneeringu kuludeks planeeritud vahendid (60 000 eurot). Eelarvesse on jätkuvalt planeeritud maakasutustoetust nendele saareelanikele, kes kasutavad maatulundusmaad sihtotstarbeliselt.

Mineraalse toorme kaevandamise all on kajastatud kulud, mis on seotud karjäärast kruusa ja liiva kaevandamisega. Maanteetranspordi kuludes on planeeritud vahendeid suviseks teehoiuks 22 000 eurot ning talviseks teehoiuks 28 000 eurot. Side valdkonna kuludes kajastatakse mobiilsidemastide talumise kohustuse kulud maaomanikele ning Hullo küla optilise fiibri kulud osaühingule ProDigi. Majanduse valdkonnas on üldmajanduslike arendusprojektide tegevusalas kajastatud vahendid uurimis- ja arendustöödeks 10 000 euro ulatuses. Planeeritud on vahendeid arendustöödeks Vormsi elamise sihtkoha turundamisel.

4. Keskkonnakaitse, sh jäätmekäitlus (tegevusala algusega 05)

Jäätmekäitluse valdkonna kuludes sisalduvad prognoositavad kulud jäätmete käitlemise ning transpordi eest saarelt mandrile. Avalike alade puhastuse tegevusalas on kajastatud kulud heakorrale. Siia on planeeritud ka kaasava eelarve vahendid 5 000 euro suuruses summas Hullo jalgratta remondipunkti tarbeks. Lisaks sisalduvad siin personalikulud, mis varasemalt maksti võlaõigusliku lepingutasuna, alates käesoleva aasta algusest koosseisulisele heakorratöötajale, koos palgamäära suurendamisega on tegevusala personalikulude kasvuks 21%.

5. Elamu- ja kommunaalmajandus (tegevusala algusega 06)

Elamumajanduse valdkonna alla kuulub valla hoonete haldamine. Vormsi vallal on kolm kortermaja: Sireli (4 korterit), Kalffi (4 korterit) ja Solhemi (4 korterit). Samuti kuulub vallale kauplusehoone ja mõned kuurid. Elamumajanduse personalikuludes sisaldub ehitus-, keskkonna- ja planeeringuspetsialisti töötasu ning majandamiskuludes kajastatakse üüripindade korrashoiu tagamise kulud. Üüripindade arvestuslikud kulud edastatakse üürnikele. Üüripindade ülalpidamiskuludesse on 2026. aastaks planeeritud täiendavaid vahendeid lähtuvalt Kalffi KÜ remondifondi kohustuslikest maksetest, kaks 000 eurot aastas. Remondikulud on eelarveprojekti lisatud 8 000 eurot seoses planeeritava Solhemi remondiga 2026. aasta augustis. Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkond sisaldab ka kalmistuid puudutavaid kulusid. Vormsi Vallavalitsus tasub igakuise kalmisturegistri *Haudi* kasutamise maksumuse.

6. Kultuur ja sport (tegevusala algusega 08)

Kultuurivaldkonnas on rahvamaja ja raamatukogu töö ning alates 2026. aastast ka spordihoonega kasutamisega seotud sporditegevus.

Spordihoone ülalpidamiskulud on käesolevas eelarves planeeritud 2025. aasta detsembrikuu kulude baasil 3500 eurot kuus ning võivad vajada korrigeerimist. Personalikuludid spordihoone ülalpidamiseks käesolevas eelarves eraldi planeeritud ei ole.

Kultuuri ja spordivaldkonna tööle lisaks on valla kultuuri- ja kogukonnaspetsialisti korraldatud ürituste kõrval jätkuvalt oluline projektikonkursside korraldamine. Vormsi valla eelarvest toetatakse kahel korral aastas kogukonna projektitoetusi; toetusteks on arvestatud 13 000 eurot. Lisaks on alates 2026. aastast arvestatud vahendeid erinevateks tegevustoetusteks ligikaudu 12 000 euro ulatuses, mis varasematel aastatel kajastati tegevustoetuse saajate tegevusalas (nt päästeteenuste ja muinsuskaitse all). Rahvamaja personalikuludes on arvestatud vahendid kultuuri- ja kogukonnaspetsialisti töö tasustamiseks ning tema palgamäära muudatuseks on planeeritud 5%. Majandamiskuludes on suurima kaaluga ürituste kulu, mis eelarve esimeseks lugemiseks on planeeritud mahus 36 000 eurot, sh ei sisaldu projektitoetuste kaasabil tehtavaid kulusid. Rahvamaja hoone ja kuuri projekteerimistöödega alustati 2025. aastal ning järgneval aastal planeeritakse projekteerimistööd maksumuses 10 000 eurot.

Raamatukogu personalikuludes on jätkuvalt arvestatud 0,75 ametikoha töötasuga ning palgamäära suurendamisega 5%. Raamatukogu majandamiskuludes on planeeritud vahendeid teavikute soetuseks 4 000 eurot ning selles sisaldub 849 euro suurune sihtfinantseerimine, mille suurus võib vähesel määral muutuda.

7. Haridus (tegevusala algusega 09)

Vormsi Lasteaed-Põhikoolis õpib 2026. aasta jaanuari seisuga 20 last, lasteaia nimekirjas on 5 last. Lasteaia ja kooli suurimaks kulureaks on töötasud. Lasteaia personalikuludes on arvestatud vahendid töötasudeks 1,1 koormusega õpetajale ning 1,6 koormusega õpetaja-abile. Koolis on arvestatud vahendid töötasudeks 1,0 koormusega direktorile, 0,5 koormusega projektiõppe-koordinaatorile, 6,2 koormusega õpetajatele, 0,1 koormusega logopeedile, 0,4 koormusega psühholoogile ning 1,0 koormusega kooliteenijale. Koolitoidu personalikuludes on arvestatud vahendid töötasudeks 1,0 koormusega kokale. Kooli personali palgamäärade muudatused 2026. aastal on erinevad, sh õpetajate palgamäärad tõusevad võrreldes eelmise aastaga 8%. 2025. aasta augustist on koolil uus juht ning mitmed personali koosseisu muudatused ja palgamäärade tõusud tehti juba 2025. aasta sügisel. Lasteaias ja koolihoones viidi 2025. aastal läbi mitmeid remonditöid ning käesolevas eelarveprojektis suuremaid remonditöid planeeritud ei ole. Kooli poolt on küll esitatud projekt *Leader*-programmi seoses vajadusega ehitada välja veeühendus tööõpetuse majja ning projekti hinnatav maksumus oleks 15 000 eurot ja omaosaluse vajadus 10%, kuid positiivse rahastusotsuse ootel seda käesolevas eelarveprojektis ei kajastata. Samuti ei kajastata käesolevas eelarveprojektis kindla rahastusotsuseta Pärimuspäevadel osalemisega seotud ürituste kulude suurendamist.

Hariduskulude hulgas on ka vahendid teistes kohalike omavalitsuste haridusasutuste kohatasude tasumiseks. 2026. aasta jaanuaris tasutakse kohatasu 1 lasteaia lapse eest ning 8 koolilapse eest. Suvel jätkab tegevust suvine lastehoid, mis lisaks vanemate omaosalusele vajab tuge ka valla poolt.

Huvihariduses jätkame Vormsi Lasteaed-Põhikooli õpilaste huviringides osalemise toetamist. Igal kuni 19-aastaselt Vormsi Lasteaed-Põhikooli või selle lõpetanud lapsel on kasutada kuni 90 euro suurune pearaha kuus huviringide eest tasumiseks. 2025. aasta lõpu seisuga on seda kasutamas 13 last. Lisaks maksab vald teiste omavalitsuste huvikoolide õpilaskoha maksumuse. 2025. aasta lõpu seisuga osaleb Vormsilt Haapsalu muusikakoolis neli last, spordikoolis viis last ning kunstikoolis üks laps. Ette on nähtud eelarve esinemiste ja talvelaagris osalemise võimaldamiseks. Kokku on huviharidustoetusteks arvestatud 2026. aasta eelarves 27 000 eurot.

Haridustoetustena maksab Vormsi vald 1. klassi astujatele ja 9. klassi lõpetajatele 200 eurot ühekordset toetust ning 100 eurot kuus Vormsi kooli lõpetamise järel gümnaasiumis- või kutsekoolis jätkanud õpilastele kodust eemal mandril õppimisega seotud kulude katmiseks. Õppestipendiumiga toetatakse kaks korda aastast ka ülikoolis õppivaid kuni 27-aastaseid Vormsi noori, kes on lõpetanud kolmanda kooliastme Vormsi koolis. Stipendiumi suurus sõltub õppetulemustest, maksimaalseks määraks on 400 eurot semestris. 2025. aasta novembri seisuga on kuni 27-aastaseid õppivaid tudengeid kokku kuus.

8. Sotsiaalne kaitse (tegevusala algusega 10)

Sotsiaalse kaitse valdkonnas on prioriteediks sotsiaalsete teenuste ja toetuste tagamine ning ühistegevuse suurendamine. Sotsiaalse kaitse valdkonnas on oluline perede toimetuleku tagamine terve elukaare jooksul ning abivajajatele kodus pakutavate teenuste arendamine.

Toetame eakaid tähtpäevade- ja tervisetootusega. Jätkuvalt on arvestatud vahendeid eakate ühisüritusteks. Oluline on sotsiaalhooldustöötaja töö jätkumine. Hooldustöötaja töötab 0,5 koormusega, tema personalikulud kajastatakse eakate sotsiaalse kaitse kulude all ning tema palgamäära tõusuks on planeeritud 5%. Valla toetusega hooldekodu kohatasu tasumiseks on eelarve esimeseks lugemiseks planeeritud vahendeid 28 800 eurot ning see peaks katma nelja isiku hooldekodu aastakulud. 2025. aastal soetati sotsiaalsõiduk, mille põhilised ülalpidamiskulud on planeeritud eakate sotsiaalse kaitse tegevuskuludes. Soetatud sõidukit saab lisaks sotsiaalvaldkonnale kasutada ka muudes valdkondades (sh näiteks haridusvaldkonnas).

Perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala personalikuludes kajastatakse osalise koormusega noorte heaolu spetsialisti töötasu vastavalt saadavale sihtfinantseeritavale tulule alates 01.03.2024 ning seda jätkatakse ka 2026. aastal. Vormsi vallas makstakse vajaduspõhist peretoetust, sünnitoetust, toetust lapse aastaseks saamisel, üksikvanema ja paljulapseliste perede toetust. Vormsi valla elaniku

surma puhul makstakse perele matusetootust. Vastavad toetused on kalkuleeritud toetuse määrade ning senise vajaduse hindamise alusel.

Muu sotsiaalse kaitse tegevusalas kajastatakse jätkuvalt sotsiaaltöö- ja haridusspetsialisti ametikoha personalikulud ning tema töötasu tõusuks on planeeritud 5%. Planeeritud on jätkata Saareülikooli tegevust, mida toetab suures ulatuses Tervise Arengu Instituut.

Tabel 4. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritavad põhitegevuse kulud tegevusalade ja kulu liikide lõikes (eurodes)

tegevusala	kulu liik	summa
.01111 Valla- ja linnavolikogu	Personalikulud	14 524
.01111 Valla- ja linnavolikogu	Majandamiskulud	3 893
.01112 Valla- ja linnavalitsus	Personalikulud	215 116
.01112 Valla- ja linnavalitsus	Majandamiskulud	58 210
.01114 Reservfond	Muud kulud	13 455
.01600 Muud üldised valitsussektori teenused	Sihtotstarbelised eraldised	1 500
.01600 Muud üldised valitsussektori teenused	Mittesihtotstarbelised eraldised	4 500
.03200 Päästeteenused	Personalikulud	15 554
.03200 Päästeteenused	Majandamiskulud	2 000
.04210 Põllumajandus	Sihtotstarbelised eraldised	1 500
.04210 Põllumajandus	Personalikulud	12 845
.04210 Põllumajandus	Majandamiskulud	65 000
.04410 Mineraalse toorme kaevandamine	Majandamiskulud	9 000
.04510 Maanteetransport	Majandamiskulud	50 000
.04600 Side	Majandamiskulud	17 240
.04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid	Majandamiskulud	10 000
.05100 Jäätmekäitlus (sh prügivedu)	Majandamiskulud	50 500
.05101 Avalike alade puhastus	Personalikulud	21 074
.05101 Avalike alade puhastus	Majandamiskulud	25 200
.066051 Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine	Personalikulud	35 123
.066051 Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine	Majandamiskulud	25 000
.066052 Kalmistud	Majandamiskulud	220
.08102 Sporditegevus	Majandamiskulud	42 000
.08201 Raamatukogud	Personalikulud	20 920
.08201 Raamatukogud	Majandamiskulud	5 865
.08202 Rahva- ja kultuurimajad	Sihtotstarbelised eraldised	24 500
.08202 Rahva- ja kultuurimajad	Mittesihtotstarbelised eraldised	5 500
.08202 Rahva- ja kultuurimajad	Personalikulud	30 979
.08202 Rahva- ja kultuurimajad	Majandamiskulud	52 400
.091101 Alusharidus – Lasteaed	Personalikulud	68 887
.091101 Alusharidus – Lasteaed	Majandamiskulud	13 475

.091102 Alusharidus üldine - teised KOV lasteaiad	Majandamiskulud	7 938
.092121 Kool riigieelarvest	Personalikulud	257 411
.092121 Kool riigieelarvest	Majandamiskulud	3 951
.092122 Kool vallaeelarvest	Personalikulud	31 542
.092122 Kool vallaeelarvest	Majandamiskulud	33 300
.092123 Põhi- ja üldkeskharidus üldine	Sotsiaaltoetused	7 900
.092123 Põhi- ja üldkeskharidus üldine	Majandamiskulud	12 636
.09400 Kolmanda taseme haridus (kõrgkoolid)	Sotsiaaltoetused	2 400
.09510 Noorte huviharidus ja huvitegevus	Sotsiaaltoetused	1 000
.09510 Noorte huviharidus ja huvitegevus	Majandamiskulud	25 600
.09601 Koolitoit	Personalikulud	21 372
.09601 Koolitoit	Majandamiskulud	19 400
.1012 Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	Sotsiaaltoetused	3 670
.1020 Eakate sotsiaalne kaitse	Sotsiaaltoetused	30 200
.1020 Eakate sotsiaalne kaitse	Personalikulud	13 005
.1020 Eakate sotsiaalne kaitse	Majandamiskulud	8 400
.10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	Sotsiaaltoetused	10 918
.10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	Sihtotstarbelised eraldised	5 000
.10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	Personalikulud	7 466
.10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	Majandamiskulud	750
.1070 Riiklik toimetulekutoetus ja muude riskirühmade sotsiaalne kaitse	Sotsiaaltoetused	4 040
.10900 Muu sotsiaalne kaitse	Personalikulud	33 450
.10900 Muu sotsiaalne kaitse	Majandamiskulud	4 300
Põhitegevuse kulud kokku		1 461 628
	Personalikulud kokku	799 267
	Majandamiskulud kokku	546 278
	Toetused kokku	102 628
	Reservfond	13 455

Planeeritud põhitegevuse tulem on 89 000 eurot, mis suunatakse investeerimis- ja finantseerimistegevuse katteks.

Eelarve ja eelarvestrateegia võrdlus

2026. aastaks planeeritud tegevused ja investeeringud on kooskõlas valla arengukava tegevuskava ning eelarvestrateegiaga.

Tabel 5. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritav koondeelarve võrreldes kehtiva eelarvestrateegia näitajatega (eurodes)

tunnus	nimetus	2026 eelarve	2026 strateegia	eelarve muutuse % võrreldes strateegiaga	eelarve muutus võrreldes strateegiaga
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU		1 550 380	1 489 624	4%	60 756
30	Maksutulud	925 511	903 421	2%	22 090
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	99 916	87 902	14%	12 014
3500, 352	Saadavad toetused	524 803	498 181	5%	26 622
3825, 388	Muud tegevustulud	150	120	25%	30
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU		1 461 628	1 427 545	2%	34 083
41, 4500	Antavad toetused tegevuskuludeks	102 628	82 402	25%	20 226
50, 55, 60	Muud tegevuskulud	1 359 000	1 345 143	1%	13 857
PÕHITEGEVUSE TULEM		88 752	62 079	43%	26 673
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU		-119 115	-114 306	4%	-4 809
15	Põhivara soetus (-)	-76 000	-340 000		264 000
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	9 450	250 000		-240 550
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-38 900	-1 626		-37 274
655	Finantstulud (+)	500	3 000		-2 500
650	Finantskulud (-)	-14 165	-25 680		11 515
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))		-30 363	-52 227		21 864
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU		-107 813	2 514		-110 327
258	Võetavad laenud (+)	54 000	81 000		-27 000
208	Tagasimakstavad laenud (-)	-161 813	-78 486		-83 327
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (SUURENEMINE (+) / VÄHENEMINE (-))		-138 176	-49 713		-88 463
Likviidsed varad perioodi alguses		337 416	166 927	102%	170 489
Likviidsed varad perioodi lõpus		199 240	117 214	70%	82 026
Netovõlakoormus		364 445	424 928	86%	-60 483

Vormsi valla 2026. aastaks planeeritud põhitegevuse tulem on eelarveprojekti 27 000 euro võrra suurem kui eelarvestrateegias. Põhitegevuse kulud on planeeritud kahe protsendi ja põhitegevuse tulud nelja protsendi võrra suuremana.

Investeeringustegevuse erinevused võrreldes strateegiaga tulenevad rahastamisotsuse puudumisest ühisköögi investeeringu osas ja mõningate 2025. aastaks planeeritud põhivara soetuseks antavate sihtfinantseerimiste üleviimisest 2026. aastasse. Viimaste hulgas on 20 000 euro suurune toetus aktsiaseltsile Haapsalu Veevärk seoses Vormsi veevarustusprojektiga ning 10 000 euro suurune toetus Vormsi kiriku renoveerimiseks.

Finantseerimistegevuse erinevuseks on tagasimakstavate laenude suurem maht, mis tuleneb 2021. aastal võetud *bullet*-laenu tagasimaksetähtajast 2026. aasta suvel. Eelarvestrateegias oli arvestatud *bullet*-laenu refinantseerimisega. Lisaks on eelarvesse planeeritud väiksem võetavate laenude mahtu võrreldes strateegiaga.

Kokkuvõttes on aasta lõpuks eelarves planeeritud raha jääk oluliselt suurem ning netovõlakoormus märkimisväärselt väiksem kui eelarvestrateegias planeeritud.

Investeeringis- ja finantseerimistegevus

Investeeringustegevusi on eelarveprojektis planeeritud ligikaudu –119 000 eurot, millest **tuludena** on kajastatud:

- põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine 9 000 eurot
- intressitulud hoiustelt 1 000 eurot

kuludena on kajastatud:

- põhivara soetus 76 000 eurot
- põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine 39 000 eurot
- intressikulud laenudelt 14 000 eurot

Eelarveprojektis planeeritud põhivara soetustes sisalduvad alljärgnevale tegevusalade investeeringud:

- maanteetransport 40 000 eurot
- üldmajanduslikud arendusprojektid 20 000 eurot (ühisköögi projekteerimine)
- jäätmekäitlus 15 000 eurot
- maakorraldus 1 000 eurot (maade soetus)

Põhivara soetuseks antava sihtfinantseerimise all on kajastatud vahendid Vormsi veevarustuse parendamiseks (20 000 eurot), kiriku taastamistööde toetuseks (10 000 eurot) ning hajaasustusprogrammi toetusteks (9 000 eurot).

Eelarveprojekti esitamise ajal on vallal kolm kehtivat laenulepingut aastatest 2021, 2023 ja 2025 ning info nendele 2026. aasta alguses kohaldatavate intresside ning 2026. aastaks planeeritud intressikulude kohta on esitatud tabelis 6.

Tabel 6. Vormsi valla 2026. aastaks planeeritavad intressikulud (eurodes)

laenulepingu sõlmimise aasta	intressi suurus 01.01.26	sh marginaal	2026. aasta intress
2021	3,069%	0,99%	2 029
2023	3,758%	1,59%	2 966
2025	3,081%	0,95%	7 670
2026 laenulepingu sõlmimise tasu			500
reserv <i>Euribori</i> tõusuks või 2026. aastal võetava laenu intressikuluks			1 000
KOKKU intressikulud			14 165

Planeeritud investeeringute omaosaluse mahuks on ligikaudu 105 000 eurot, mis kaetakse 51% ulatuses laenurahaga (eelarvestrateegias 82%). Vormsi valla varasematest laenudest annab ülevaate tabel 7.

Tabel 7. Vormsi valla andmed laenudest tulenevate kohustuste kohta seisuga 01.01.2026, eelseisvate eelarveaastate lõikes (eurodes)

laenulepingu sõlmimise aasta	laenu jääk 01.01.2026	tagasimaksed 2026	aastased tagasimaksed 2027-2030	aastased tagasimaksed 2031-2036
2021	117 544	117 544		
2023	85 714	17 143	17 143	
2025	269 000	27 126	27 126	27 126
KOKKU	472 258	161 813	44 269	27 126

Planeeritava eelarve tulemi ja finantseerimistegevuse vahe arvelt vähenevad likviidsed vahendid ligikaudu 138 000 euro võrra ning hetkel prognoositav raha jääk seisuga 31.12.2026 on ligikaudu 199 000 eurot, s.o 82 000 eurot enam kui strateegias planeeritud (vt tabel 5).

Laenukohustuste jääk 2025. aasta alguses on 472 258 eurot ning tagasimaksete suurus eelarveperioodiks koos 2021. aastal võetud *bullet*-laenuga on 161 813 eurot (vt tabel 7). Planeeritud laenukohustuste jääk eelarveperioodi lõpuks on 364 445 eurot, mis muude eelarve tulude ja kulude realiseerumisel võimaldab prognoosida aasta lõpu netovõlakooormuseks 165 205 eurot, mis on 10,7% planeeritavatest põhitegevuse tuludest. See on väiksem kui eelarvestrateegias planeeritud 424 928 eurot (28,5% põhitegevuse tuludest) ning märkimisväärselt väiksem kui 2026. aastal lubatud piirmäär, mis on 70% põhitegevuse tuludest või 8-kordne põhitegevuse tulemi väärtus, kumb on suurem.

See annab hea baasi uuele volikogule investeeringute planeerimiseks koos eelarvestrateegia ülevaatamisega 2026. aastal.

Seletuskirja koostaja

Agle Romulus

Finantsjuht-raamatupidaja

23. jaanuar 2026